ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

___Հայոց լեզվի և գրականության_
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ _ Բաբուռյան Հ. Ռ._ /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № __2__

«_12_» ___սեպտեմբերի___ 2023 թ.

ՀԼԳ/բ-161 «ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ» ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ
Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ **011301.00.6 Ընդհանուր մանկավարժություն**
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ **011301.01.6 Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա**
/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ **__Մանկավարժության բակալավր ___**
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ **___Հայոց լեզվի և գրականության _____**
/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ **_____Առկա_____**
/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ առկա **___2-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ___**

Դասախոս(ներ) ՝ **____Ասյա Շահինյան_____**
/անուն, ազգանուն/

Էլ հասցե՝ hvarmash@mail.ru

Վանաձոր - 2023

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում
2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները
3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները
4. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները
5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների
6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը
7. Ուսումնական աշխատանքները տեսակները
8. Դասավանդման մեթոդներ
9. Ուսումնառության մեթոդները
10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը
11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ
12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ
    - 12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ
    - 12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ
    - 12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում
14. Գնահատում
    - 14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում
    - 14.2. Հարցաշար
    - 14.3. Գնահատման չափանիշներ
15. Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում[1].

«Մանկական գրականություն - 1» դասընթացը կարևորվում է դպրոցական մանկավարժության բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է **«Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա»** կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի **«Հատուկ մասնագիտական»** կրթամասում:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակներն են՝

- ✓ «Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա» բաժնի երկրորդ կուրսի ուսանողներին «Մանկական գրականություն» առարկային վերաբերող գիտելիքներ հաղորդել,
- ✓ խորացնել և ընդլայնել ռուս և արտասահմանյան մանկագրության մասին ուսանողների ունեցած ընդհանուր գիտելիքները,
- ✓ ուսանողներին ծանոթացնել մանկական գրականության զարգացման պատմությանը,
- ✓ գաղափար տալ մի շարք մանկագիրների կյանքի և ստեղծագործությունների վերաբերյալ, անդրադառնալ նրանց լավագույն գործերին:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են՝

- ✓ ներկայացնել մանկական գրականության դերն ու նպատակը, նրա առանձնահատուկ կողմերն ու զարգացման ընդհանուր բնութագիրը,
- ✓ ամրապնդել գիտելիքները գրականության տեսության հարցերի մասին, որոնք են՝ մանկական գրականության մեջ մտած գրական սեռեր, բանահյուսական ու գրական ժանրեր, գեղարվեստական երկերի վերլուծություն,
- ✓ յուրացնել մանկական գրականության արժևորման նոր ելակետերի առաջադրման հարցերը, տեսական հարցադրումները, պոետիկայի խնդիրները:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները.

«Մանկական գրականություն - 1» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների գիտելիքների առկայությունը հայ գրականության պատմությունից:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը[2] և /կամ կոմպետենցիաները.

«Մանկական գրականություն - 1» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

1. իմանա մանկական գրակիանության պատմության տեսական հիմունքները,

---

[1] Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների:

[2] http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

2. իմանա մանկագրության, մասնավորապես արտասահմանյան եւ ռուս մանկագրության ուսումնասիրման մեթոդական հիմքերը
3. կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
4. տիրապետի գրականության համատեքստում մանկագրության զարգացման հետազոտության մեթոդներին,
5. կարողանա հանձնարարված առաջադրանքների կատարման շրջանակներում կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

<u>Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)</u>

ԳԿ1 վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,

ԳԿ3 հենքային և ընդհանուր գիտելիքներ,

ԳԿ5 մայրենի լեզվով բանավոր և գրավոր հաղորդակցություն:

<u>Միջանձնային կոմպետենցիաներ (ՄՁԿ)՝</u>

ՄՁԿ1 քննադատական վերլուծության և ինքնաքննադատման ունակություն,

ՄՁԿ2 թիմային աշխատանք,

ՄՁԿ8 բարոյական արժեքներ:

<u>Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝</u>

ՀԳԿ1 գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,

ՀԳԿ2 հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,

ՀԳԿ8 ինքնուրույն աշխատելու ունակություն:

<u>Առարկայական (մասնագիտական) կոմպենտենցիա (ԱԿ)</u>

<u>ԱԿ2</u> հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,

<u>ԱԿ3</u> համապատասխան համատեքստում ընկալել և մեկնաբանել նոր տեղեկատվությունը,

<u>ԱԿ4</u> ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,

տեղեկատվությունը,

<u>ԱԿ13</u> ցուցաբերեն ինքնուրույնություն և ստեղծագործական մոտեցում տվյալ առարկայական ոլորտում գործունեություն ծավալելիս:

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների[3].

[3] Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

«Մանկական գրականություն - 1» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն ու հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել իր մասնագիտական գործունեության ընթացքում:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	**3 կրեդիտ/90 ժամ**

Աշխատանքի տեսակը	ժամաքանակ
Դասախոսություն	24
Գործնական աշխատանք	18
Ինքնուրույն աշխատանք	48
Ընդամենը	90
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)	ստուգարք

7. <u>Ուսումնական աշխատանքների տեսակները</u>[4].

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների,

[4] Թողնել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:

- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

  Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են[5]՝

  - **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
  - **Հարցի նախապատրաստման մոդել** –կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նա հանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:
  - **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
  - **Աշխատանքային տետր** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
  - **Զեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:

8. **Դասավանդման մեթոդներներն են՝** հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում:

9. **Ուսումնառության մեթոդներն են՝** մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, գրական երկերի քննարկում:

[5] Թողնել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների[6].

հ/հ	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարապմունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	Ներածություն: Մանկական գրականությունն իբրև մատաղ սերնդի դաստիարակության կարևոր միջոց:	1	-		-	2
2.	Ժողովրդական բանահյուսությունը և մանկական գրականությունը	2	-	2	-	2
3.	Ռուս դասական մանկական գրականություն:	2	-	1	-	2
4.	Ա. Պուշկին: Կենսագրական տեղեկություններ: Հայրենասիրության, մարդասիրության և այլ նվիրական գծերի դաստիարակումը: Պուշկինի հեքիաթները և նրանց սոցիալական և երգիծական ուղղվածությունը:	2	-	2	-	2
5.	Ն. Նեկրասով: Կենսագրական տեղեկություններ: Մանուկների ու բնության մասին բանաստեղծությունները: «Երկաթուղին» պոեմը: Աշխատավոր մարդկանց կերպարները: Գյուղացի մանկան կերպարը Նեկրասովի բանաստեղծություններում: Նեկրասովի պոեզիան հայերեն:	1	-		-	2
6.	Լ. Տոլստոյ: Կենսագրական տեղեկություններ: Մանկական գործերի թեմատիկ և ժանրային բազմազանությունը: Պատմվածքների բարոյախոսությունը, կերպարները: Կենդանական պատմվածքները և առակները: «Կովկասի գերին» պատմվածքը, կերպարները:	2	-	2	-	2
7.	Ա. Չեխով: Կենսագրական տեղեկություններ:	2	-	2	-	2

[6] Նման է օրացուցային պլանին

	Պատմվածքների կերպարները , ռեալիզմը և մանկական հոգու վերարտադրությունը: Կենդանիների մասին պատմվածքները:					
8.	Դ. Մամին-Սիբիրյակ: Մանկության թեման նրա պատմվածքներում: Պատմվածքների սոցիալական սրությունը, դիմանկարի արտահայտչականությունը: «Ալյոնուշկայի հեքիաթները»: Հեքիաթների դաստիարակչական արժեքը:	1	-		-	4
9.	Ս. Մարշակ: Կենսագրական տեղեկություններ: Նրա պոեզիայի թեմատիկ բազմազանությունը. հայրենիքի թեման, երջանիկ մանկության թեման, աշխատանքի թեման:	1	-		-	4
10.	Մ. Պրիշվին: Կենսագրական տեղեկություններ: Պրիշվինը ռուս բնաշխարհի երգիչ: «Աղվեսի հաց», «Ոսկե մարգագետին» ժողովածուները: «Արևի շտեմարանը» հեքիաթ-եղելությունը:	1	-		-	4
11.	Ա. Բարտո: Կենսագրական տեղեկություններ: Գրական գործունեության սկիզբը: Բանաստեղծությունները: Հումորը և ծաղրը իբրև փոքրերի թերությունները քննադատող միջոց: «Զվենիգորոդ» պոեմ:	1			-	4
12.	Արտասահմանյան մանկական գրականություն: Տեղեկություններ անգլիական, գերմանական, ֆրանսիական, իտալական, դանիական,ամերիկյան և ուրիշների մանկապատանեկան ստեղծագործությունների մասին:	2	-	2	-	2
13.	Դանիել Դեֆո, ստեղծագործությունը	1	-	2	-	2
14.	Ջոնաթան Սվիֆտ, ստեղծագործությունը	1	-		-	4
15.	Շառլ Պերրո, ստեղծագործությունը	1	-	2	-	2
16.	Գրիմ եղբայրներ, ստեղծագործությունը	1	-		-	4
17.	Անդերսեն, ստեղծագործությունը	1	-	2	-	2
18.	Մարկ Տվեն, ստեղծագործությունը	1	-	1	-	2
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		24		18		48

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

հ/հ	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Զ. Ավետիսյան, «Արտասահմանյան գրականություն»	1979
2.	Ñîñò. Å.Å. Çóáàðåâà, Ç.Ï. Ïàõîìîâà,Äåòñêàÿ ëèòåðàòóðà	1976
3.	ñîñò. Î.Â. Àëåêñååâà, Å.Ï.Áðîíäèñ, Ã.Ï.Ãðîäåíñêèé è äð.,Äåòñêàÿ ëèòåðàòóðà	
4.	Ի. Կռիլով, Առակներ	
5.	Ա. Ս. Պուշկին, Հեքիաթներ	
6.	Պ. Պ. Երշով, Կուզիկ քուռկիկ	
7.	Ն. Ա. Նեկրասով, «Գեներալ Տոպտիգինը», «Մազայ պապը և նապաստակները», «Քեռի Յակովը», «Երկաթուղին», «Դպրոցականը», «Փոքրիկ գյուղացին» և ուրիշներ	
8.	Լ. Ն. Տոլստոյ, «Հրդեհ», «Թռիչք», «Շնաձուկ», «Ֆիլիպոկ», «Կորիզ», «Աղջիկը և սունկերը», «Երեք արջ», «Առյուծն ու շնիկը», «Կովկասի գերին»	
9.	Դ. Ն. Մամին-Սիբիրյակ, «Չարխ պտտողը», «Աշխատավորը», «Եմելյա որսորդը», «Ալյոնուշկայի հեքիաթները»	
10.	Ա. Պ. Չեխով, «Վանկա», «Քունը տանում է», «Տղաներ», «Սպիտակաճակատը»	
11.	Ս. Յա. Մարշակ, «Մանուկների համար», «12 ամիսներ»	
12.	Ս. Վ. Միխալկով, «Քեռի Ստյոպա», բանաստեղծություններ	
13.	Ա. Բարտո, Բանաստեղծություններ, «Զվենիգորոդ»	
14.	Ա. Պ. Գայդար, «Չուկը և Գեկը», «Ռազմական գաղտնիք», «Թիմուրը և իր ջոկատը»	
15.	Մ. Մ. Պրիշվին, «Ոսկե մարգագետին», «Արևի շտեմարանը», «Աղվեսի հաց»	
16.	Դ. Դեֆո, «Ռոբինզոն Կրուզո»	
17.	Զ. Սվիֆտ, «Գուլիվերի ճանապարհորդությունը»	
18.	Շ. Պերրո, «Հեքիաթներ»	
19.	Գրիմմ եղբայրներ, «Հեքիաթներ»	
20.	Հ. Ք. Անդերսեն, «Հեքիաթներ»	
21.	Մարկ Տվեն, «Թոմ Սոյերի արկածները», «Հեքլբերի Ֆիննի արկածները»	
Լրացուցիչ գրականություն (ԼԳ)		
1.	ïîä ðåäàêöèåé Â.Ä. Ðàçîâîé,Ñîâåòñêàÿ äåòñêàÿ ëèòåðàòóðà	

2.	Ñîñòàâèòåëü À.Â. Äàíîâñêèé,Äåòñêàÿ ëèòåðàòóðà. Õðåñòîìàòèÿ	1978

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Գրականություն[7]
1.	Ներածություն: Մանկական գրականությունն իբրև մատաղ սերնդի դաստիարակության կարևոր միջոց:	Առանձնահատկությունները՝ մանկական տարիքային հատկանիշների հաշվառում, հետաքրքրաշարժություն, մատչելիություն, զգացմունքայնություն, նկարագրի տեսանելիություն, կերպարի կոնկրետություն, ցայտունություն, հստակ ու արագ զարգացող սյուժե, նկարազարդում և այլն:	1	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3
2.	Ժողովրդական բանահյուսությունը և մանկական գրականությունը	Ժողովրդական բանահյուսությունն իբրև մանկական ընթերցանության նյութ և դաստիարակության օղակ: Դերը նախադպրոցականի և դպրոցականի կյանքում, ճանաչողական, դաստիարակչական արժեքը: Օրորոցային երգեր, խաղերգեր, հեքիաթներ, էպոս,առակ, առած, ասացվածք, շուտասելուկներ, հանելուկներ և այլն:	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ԼԳ1, ԼԳ2
3.	Ռուս դասական մանկական գրականություն	Ռուս առաջին ձեռագրային գրքերը երեխաների համար: Այբբենները, «Զվարճալի թերթիկները», ազբուկովնիկները 17-րդ դարում: Կոմենսկու «Աշխարհը պատկերներով» գրքի թարգմանությունը և նրա նշանակությունը: Ռուս մանկական գրականությունը ազատագրական շարժման առաջին շրջանում: Կռիլովի առակներ:	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ԼԳ1, ԼԳ2
4.	Ա. Պուշկին	Կենսագրական տեղեկություններ: Հայրենասիրության, մարդասիրության և այլ նվիրական գծերի դաստիարակումը: Պուշկինի հեքիաթները և նրանց սոցիալական և երգիծական ուղղվածությունը:	2	ՊԳ5

[7] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն:

		Բնապատկերները Պուշկինի բանաստեղծություններում:		
5.	Ն. Նեկրասով	Կենսագրական տեղեկություններ: Մանուկների ու բնության մասին բանաստեղծությունները: «Երկաթուղին» պոեմը: Աշխատավոր մարդկանց կերպարները: Գյուղացի մանկան կերպարը Նեկրասովի բանաստեղծություններում: Նեկրասովի պոեզիան հայերեն:	1	ՊԳ7
6.	Լ. Տոլստոյ	Կենսագրական տեղեկություններ: Մանկական գործերի թեմատիկ և ժանրային բազմազանությունը: Պատմվածքների բարոյախոսությունը, կերպարները: Կենդանական պատմվածքները և առակները: «Կովկասի գերին» պատմվածքը, կերպարները:	2	ՊԳ8
7.	Ա. Չեխով	Կենսագրական տեղեկություններ: Պատմվածքների կերպարները , ռեալիզմը և մանկական հոգու վերարտադրությունը: Կենդանիների մասին պատմվածքները:	2	ՊԳ10
8.	Դ. Մամին-Սիբիրյակ	Համառոտ տեղեկություններ նրա մասին: Մանկության թեման նրա պատմվածքներում: Պատմվածքների սոցիալական սրությունը, դիմանկարի արտահայտչականությունը: «Ալյոնուշկայի հեքիաթները»: Հեքիաթների դաստիարակչական արժեքը:	1	ՊԳ9
9.	Ս. Մարշակ	Կենսագրական տեղեկություններ: Նրա պոեզիայի թեմատիկ բազմազանությունը. հայրենիքի թեման, երջանիկ մանկության թեման, աշխատանքի թեման:	1	ՊԳ11
10.	Մ. Պրիշվին	Կենսագրական տեղեկություններ: Պրիշվինը ռուս բնաշխարհի երգիչ: «Աղվեսի հաց», «Ոսկե մարգագետին» ժողովածուները: «Արևի շտեմարանը» հեքիաթ-եղելությունը:	1	ՊԳ15
11.	Ա. Բարտո	Կենսագրական տեղեկություններ: Գրական գործունեության սկիզբը: Բանաստեղծությունները:	1	ՊԳ13

		Հումորը և ծաղրը իբրև փոքրերի թերությունները քննադատող միջոց: «Զվենիգորոդ» պոեմ:		
12.	Արտասահմանյան մանկական գրականություն	Սեղմ տեղեկություններ անգլիական, գերմանական, ֆրանսիական, իտալական, դանիական,ամերիկյան և ուրիշների մանկապատանեկան ստեղծագործությունների մասին:	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ԼԳ1, ԼԳ2
13.	Դանիել Դեֆո	Համառոտ ակնարկ Դեֆոյի կյանքի և «Ռոբինզոն Կրուզո» վեպի մասին: Ռոբինզոնի կերպարի վերլուծությունը: Ռ. Պատկանյանի կատարած թարգմանությունը և Մ. Նալբանդյանի գնահատականը:	1	ՊԳ16
14.	Ջոնաթան Սվիֆտ	Կյանքի և ստեղծագործության համառոտ ակնարկ: «Գուլիվերի ճանապարհորդություն» գիրքը: 18-րդ դարի Անգլիայի հասարակական կարգի նկատմամբ երգիծանքը: Վեպի հեքիաթային բնույթը:	1	ՊԳ17
15.	Շարլ Պերրո	Համառոտ տեղեկություններ կյանքի և ստեղծագործության մասին: Պերրոն իբրև ֆրանսիական ժողովրդական հեքիաթների առաջին մշակող: Նրա 11 հեքիաթը և ֆրանսիական ժողովրդական ստեղծագործությունների հետ ունեցած հարազատության աստիճանը:	1	ՊԳ18
16.	Գրիմ եղբայրներ	Գրիմ եղբայրները և գերմանական բանասիրությունը: «Մանկական և ընտանեկան հեքիաթներ» ժողովածուն: Թեմատիկայի և սյուժեների հարստությունը: Հրաշապատում հեքիաթներ: Իրապատում հեքիաթներ: Հեքիաթներ կենդանիների մասին:	1	ՊԳ19
17.	Հ. Անդերսեն	Կյանքը և ստեղծագործությունը: Հեքիաթները, նրանց կապը դանիական իրականության և ժողովրդական բանահյուսության հետ, հասարակական և մարդկային հարաբերությունները նրանցում: Սիրո և անձնազոհության գաղափարները «Ձյունե թագուհին», «Վայրի կարապները» հեքիաթներում:	1	ՊԳ20

18.	Մարկ Տվեն	Կենսագրական տեղեկություններ: Ստեղծագործական գործունեությունը և ավանդը մանուկներին: «Թոմ Սոյերի արկածները» իբրև արկածային ժանրի լավագույն օրինակ: «Հեքլբերի Ֆիննի արկածները»:	1	ՊԳ21

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Ստուգման ձևը	Գրականություն[8]
1.	Ժողովրդական բանահյուսությունը և մանկական գրականությունը	Ժողովրդական բանահյուսությունն իբրև մանկական ընթերցանության նյութ և դաստիարակության օղակ: Դերը նախադպրոցականի և դպրոցականի կյանքում, ճանաչողական, դաստիարակչական արժեքը: Օրորոցային երգեր, խաղերգեր, հեքիաթներ, էպոս,առակ, առած, ասացվածք, շուտասելուկներ, հանելուկներ և այլն:	2	Բանավոր հարցում, քննարկում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ԼԳ1, ԼԳ2
2.	Ռուս դասական մանկական գրականություն	Ռուս առաջին ձեռագրային գրքերը երեխաների համար: Այբբենները, «Զվարճալի թերթիկները», ազբուկովնիկները 17-րդ դարում: Կոմենսկու «Աշխարհը պատկերներով» գրքի թարգմանությունը և նրա նշանակությունը: Ռուս մանկական գրականությունը ազատագրական շարժման առաջին շրջանում: Կռիլովի առակներ:	1	Բանավոր հարցում, քննարկում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ԼԳ1, ԼԳ2

[8] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն:

3.	Ա. Պուշկին	Կենսագրական տեղեկություններ: Հայրենասիրության, մարդասիրության և այլ նվիրական զծերի դաստիարակումը: Պուշկինի հեքիաթները և նրանց սոցիալական և երգիծական ուղղվածությունը: Բնապատկերները Պուշկինի բանաստեղծություններում:	2	Բանավոր հարցում, քննարկում	ՊԳ5
4.	Լ. Տոլստոյ	Կենսագրական տեղեկություններ: Մանկական գործերի թեմատիկ և ժանրային բազմազանությունը: Պատմվածքների բարոյախոսությունը, կերպարները: Կենդանական պատմվածքները և առակները: «Կովկասի գերին» պատմվածքը, կերպարները:	2	Բանավոր հարցում, քննարկում	ՊԳ8
5.	Ա. Չեխով	Կենսագրական տեղեկություններ: Պատմվածքների կերպարները , ռեալիզմը և մանկական հոգու վերարտադրությունը: Կենդանիների մասին պատմվածքները:	2	Բանավոր հարցում, քննարկում	ՊԳ10
6.	Արտասահմանյան մանկական գրականություն	Սեղմ տեղեկություններ անգլիական, գերմանական, ֆրանսիական, իտալական, դանիական,ամերիկյան և ուրիշների մանկապատանեկան ստեղծագործությունների մասին:	2	Բանավոր հարցում, քննարկում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ԼԳ1, ԼԳ2
7.	Դանիել Դեֆո	Համառոտ ակնարկ Դեֆոյի կյանքի և «Ռոբինզոն Կրուզո» վեպի մասին: Ռոբինզոնի կերպարի վերլուծությունը: Ռ. Պատկանյանի կատարած թարգմանությունը և Մ. Նալբանդյանի գնահատականը:	2	Բանավոր հարցում, քննարկում	ՊԳ16
8.	Շարլ Պերրո	Համառոտ տեղեկություններ կյանքի և ստեղծագործության մասին: Պերրոն իբրև ֆրանսիական ժողովրդական հեքիաթների առաջին մշակող: Նրա 11 հեքիաթը և ֆրանսիական ժողովրդական ստեղծագործությունների հետ ունեցած հարազատության աստիճանը:	2	Բանավոր հարցում, քննարկում	ՊԳ18

9.	Հ. Անդերսեն	Կյանքը և ստեղծագործությունը: Հեքիաթները, նրանց կապը դանիական իրականության և ժողովրդական բանահյուսության հետ, հասարակական և մարդկային հարաբերությունները նրանցում: Սիրո և անձնազոհության գաղափարները «Զյունե թագուհին», «Վայրի կարապները» հեքիաթներում:	2	Բանավոր հարցում, քննարկում	ՊԳ20
10.	Մարկ Տվեն	Կենսագրական տեղեկություններ: Ստեղծագործական գործունեությունը և ավանդը մանուկներին: «Թոմ Սոյերի արկածները» իբրև արկածային ժանրի լավագույն օրինակ: «Հեքլբերի Ֆիննի արկածները»:	1	Բանավոր հարցում, քննարկում	ՊԳ21

12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

Հ/հ	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը[9]	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն[10]
1.	Կոիլովի առակները և նրանց հայերեն թարգմանությունը	Առակների բովանդակությունը, կերպարների վերլուծությունը, առակների թարգմանության հարցեր	ռեֆերատ	Կիսամյակի ավարտ	Ռեֆերատի բանավոր քննարկում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ԼԳ1, ԼԳ2, ՊԳ4

[9] Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը:
[10] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն:

2.	Պուշկինի հեքիաթները, նրանց սոցիալական և երգիծական բովանդակությունը	Հեքիաթների գաղափարակն բովանդակությունը, սոցիալական ուղղվածությունը, երգիծական շերտեր	ռեֆերատ	Կիսամյակի ավարտ	Ռեֆերատի բանավոր քննարկում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ԼԳ1, ԼԳ2, ՊԳ5
3.	Տոլստոյի կենդանական պատմվածքները	Կենդանական պատմվածքներ, կերպարները, ասելիքը	ռեֆերատ	Կիսամյակի ավարտ	Ռեֆերատի բանավոր քննարկում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ԼԳ1, ԼԳ2, ՊԳ8
4.	Տոլստոյի «Կովկասի գերին» պատմվածքը	Տոլստոյի «Կովկասի գերին» պատմվածքը, բովանդակությունը, կերպարները	ռեֆերատ	Կիսամյակի ավարտ	Ռեֆերատի բանավոր քննարկում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ԼԳ1, ԼԳ2, ՊԳ8
5.	Ա. Չեխովի կենդանական պատմվածքները	Ա. Չեխովի կենդանական պատմվածքները, բովանդակությունը, կերպարները	ռեֆերատ	Կիսամյակի ավարտ	Ռեֆերատի բանավոր քննարկում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ԼԳ1, ԼԳ2, ՊԳ10
6.	Աշխատավոր երեխաների ծանր վիճակի պատկերումը Ա. Չեխովի պատմվածքներում	Չեխովի պատմվածքները, երեխաների կերպարները, նրանց ծանր մանկության պատկերումը	ռեֆերատ	Կիսամյակի ավարտ	Ռեֆերատի բանավոր քննարկում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ԼԳ1, ԼԳ2, ՊԳ10
7.	Մանկության թեման Մամին-Սիբիրյակի պատմվածքներում	Մամին-Սիբիրյակի պատմվածքները, մանուկների կերպարները, նրանց խնդիրների պատկերը	ռեֆերատ	Կիսամյակի ավարտ	Ռեֆերատի բանավոր քննարկում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ԼԳ1, ԼԳ2, ՊԳ9
8.	Պրիշվինի «Արևի շտեմարանը» հեքիաթ-եղելությունը	Պրիշվինի «Արևի շտեմարանը» հեքիաթ-եղելությունը, կերպարները, ռեալը և ֆանտաստիկը հեքիաթում	ռեֆերատ	Կիսամյակի ավարտ	Ռեֆերատի բանավոր քննարկում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ԼԳ1, ԼԳ2, ՊԳ15

9.	Դանիել Դեֆոյի «Ռոբինզոն Կրուզո» վեպը	Դանիել Դեֆոյի «Ռոբինզոն Կրուզո» վեպը, ստեղծման պատմությունը, իրական նախատիպը, գաղափարական համակարգը	ռեֆերատ	Կիսամյակի ավարտ	Ռեֆերատի բանավոր քննարկում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ԼԳ1, ԼԳ2, ՊԳ16
10.	Շառլ Պերրոն հեքիաթագիր	Շ. Պերրոյի հեքիաթները, բովանդակային շերտերը, կերպարային համակարգը	ռեֆերատ	Կիսամյակի ավարտ	Ռեֆերատի բանավոր քննարկում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ԼԳ1, ԼԳ2, ՊԳ18
11.	Անդերսենը հեքիաթագիր	Սիրո թեման Անդերսենի հեքիաթներում, անձնազոհության թեման	ռեֆերատ	Կիսամյակի ավարտ	Ռեֆերատի բանավոր քննարկում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ԼԳ1, ԼԳ2, ՊԳ20
12.	Գրիմ եղբայրների հրաշապատում հեքիաթները	«Հենզելն ու Գրետելը», «Սագարած աղջիկը», «Մոխրոտը» հեքիաթները	ռեֆերատ	Կիսամյակի ավարտ	Ռեֆերատի բանավոր քննարկում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ԼԳ1, ԼԳ2, ՊԳ19
13.	Գրիմ եղբայրների իրապատում հեքիաթները	«Պապն ու թոռը», «Խելոք Հանսը», «Յոթ քաջեր» հեքիաթները	ռեֆերատ	Կիսամյակի ավարտ	Ռեֆերատի բանավոր քննարկում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ԼԳ1, ԼԳ2, ՊԳ19
14.	Գրիմ եղբայրների կենդանական հեքիաթները	«Բրեմենյան երաժիշտները», «Գայլն ու յոթ ուլիկները», «Նապաստակն ու ոզնին» հեքիաթները	ռեֆերատ	Կիսամյակի ավարտ	Ռեֆերատի բանավոր քննարկում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ԼԳ1, ԼԳ2, ՊԳ19
15.	Մարկ Տվենի «Թոմ Սոյերի արկածները»	Մարկ Տվենի «Թոմ Սոյերի արկածները» իբրև արկածային վեպի ժանրի լավագույն օրինակ, Թոմ Սոյերի կերպարը	ռեֆերատ	Կիսամյակի ավարտ	Ռեֆերատի բանավոր քննարկում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ԼԳ1, ԼԳ2, ՊԳ21

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում[11]

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	-
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	-
Սարքեր, սարքավորումներ	-
Համակարգչային ծրագրեր	-
Այլ	

[11] Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար:

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառկման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է ստուգարքով:

Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով[12]:

14.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. Մանկական գրականությունն իբրև մատաղ սերնդի դաստիարակության կարևոր միջոց:
2. Մանկական գրականության առարկան և հիմնական առանձնահատկությունները:
3. Ժողովրդական բանահյուսության ժանրերը մանկական գրականության մեջ:

[12] Կիրառվում է կամ առաջին, կամ երկրորդ պարբերությունն ըստ դասընթացի ամփոփման ձևի:

4. Հեքիաթ. տեսակներն ու առանձնահատկությունները:
5. Առասպելի և էպոսի օգտագործումը մանկական գրականության մեջ:
6. Էպիկական մանր ժանրեր (առակ, առած, ասացվածք):
7. Շուտասելուկ, հանելուկ, նրանց բնորոշ գծերը:
8. Ռուս մանկական գրականության ձևավորումը:
9. Կռիլովի առակները և նրանց հայերեն թարգմանությունը:
10. Ա.Պուշկինի մանկական ընթերցանության շրջանը մտած բանաստեղծությունները:
11. Պուշկինի հեքիաթները:
12. Նեկրասովի «Երկաթուղի» պոեմը:
13. Աշխատավոր մարդկանց կերպարները Նեկրասովի մանկական պոեզիայում:
14. Գեղջուկ մանուկների կերպարները Նեկրասովի բանաստեղծություններում:
15. Լ.Տոլստոյի մանկավարժական գործունեությունը:
16. Տոլստոյի մանկական պատմվածքները:
17. Տոլստոյի կենդանական պատմվածքները:
18. Տոլստոյի «Կովկասի գերին» պատմվածքը:
19. Մանկությունից զուրկ աշխատավոր երեխաների պատկերը Չեխովի պատմվածքներում:
20. Չեխովի մանկական գրականության շրջանակը մտած պատմվածքները:
21. Չեխովի կենդանական պատմվածքները:
22. Մանկության թեման Մամին-Սիբիրյակի պատմվածքներում:
23. Կենդանական աշխարհի և Ուրալի բնության ճշմարտացի պատկերը Մամին-Սիբիրյակի պատմվածքներում:
24. Մամին-Սիբիրյակը հեքիաթագիր:
25. Հայրենասիրության թեման Մարշակի պոեզիայում:
26. Աշխատանքի թեման Մարշակի պոեզիայում:
27. Մարշակի հեքիաթները:
28. Հայրենիքի թեման Միխալկովի պոեզիայում:
29. Երգիծանքը Միխալկովի պոեզիայում:
30. Միխալկովի «Քեռի Ստյոպա» պոեմը:
31. Ա. Բարտոն մանկական բանաստեղծ:
32. Բարտոյի «Զվենիգորոդ» պոեմը:
33. Պրիշվինի բնագիտական զրույցներն ու պատմվածքները:
34. Պրիշվինի «Արևի շտեմարանը» հեքիաթ-վիպակը:
35. Պրիշվինի «Ոսկե մարգագետինը»:
36. Շ. Պերրոյի հեքիաթները:
37. Դ. Դեֆոյի «Ռոբինզոն Կրուզո» վեպը (ստեղծման պատմությունը, գեղարվեստական առանձնահատկությունները): Ռոբինզոնի կերպարը:
38. Ջ.Սվիֆտի «Գուլիվերի ճանապարհորդությունը» վեպը, նրա գեղարվեստական առանձնահատկությունները:
39. Գրիմ եղբայրների իրապատում հեքիաթները:
40. Գրիմ եղբայրների հրաշապատում հեքիաթները:
41. Անդերսենը հեքիաթագիր:
42. Սիրո և անձնազոհության թեման Անդերսենի հեքիաթներում:

43. Սոցիալական մոտիվը Անդերսենի հեքիաթներում:
44. Անդերսենի զրույցները:
45. Մարկ Տվենի «Թոմ Սոյերի արկածները» վիպակը: Թոմ Սոյերի կերպարը:
46. Մարկ Տվենի «Հեքլբերի Ֆիննի արկածները» վիպակը: Հեքի կերպարը:

<u>Ա) 1-ին ընթացիկ ստուգում (կիսամյակի 8-րդ շաբաթվա ընթացքում)</u>

- **Ընդգրկված հարցեր.**

1. Մանկական գրականությունն իբրև մատաղ սերնդի դաստիարակության կարևոր միջոց:
2. Մանկական գրականության առարկան և հիմնական առանձնահատկությունները:
3. Ժողովրդական բանահյուսության ժանրերը մանկական գրականության մեջ:
4. Հեքիաթ. տեսակներն ու առանձնահատկությունները:
5. Առասպելի և էպոսի օգտագործումը մանկական գրականության մեջ:
6. Էպիկական մանր ժանրեր (առակ, առած, ասացվածք):
7. Շուտասելուկ, հանելուկ, նրանց բնորոշ գծերը:
8. Ռուս մանկական գրականության ձևավորումը:
9. Կռիլովի առակները և նրանց հայերեն թարգմանությունը:
10. Ա.Պուշկինի մանկական ընթերցանության շրջանը մտած բանաստեղծությունները:
11. Պուշկինի հեքիաթները:
12. Նեկրասովի «Երկաթուղի» պոեմը:
13. Աշխատավոր մարդկանց կերպարները Նեկրասովի մանկական պոեզիայում:
14. Գեղջուկ մանուկների կերպարները Նեկրասովի բանաստեղծություններում:
15. Լ.Տոլստոյի մանկավարժական գործունեությունը:
16. Տոլստոյի մանկական պատմվածքները:
17. Տոլստոյի կենդանական պատմվածքները:
18. Տոլստոյի «Կովկասի գերին» պատմվածքը:
19. Մանկությունից զուրկ աշխատավոր երեխաների պատկերը Չեխովի պատմվածքներում:
20. Չեխովի մանկական գրականության շրջանակը մտած պատմվածքները:
21. Չեխովի կենդանական պատմվածքները:
22. Մանկության թեման Մամին-Սիբիրյակի պատմվածքներում:
23. Կենդանական աշխարհի և Ուրալի բնության ճշմարտացի պատկերը Մամին-Սիբիրյակի պատմվածքներում:
24. Մամին-Սիբիրյակը հեքիաթագիր:
25. Հայրենասիրության թեման Մարշակի պոեզիայում:
26. Աշխատանքի թեման Մարշակի պոեզիայում:
27. Մարշակի հեքիաթները:

Բ) 2-րդ ընթացիկ ստուգում (կիսամյակի 18-րդ շաբաթվա ընթացքում)

Ընդգրկված հարցեր.

1. Հայրենիքի թեման Միխալկովի պոեզիայում:
2. Երգիծանքը Միխալկովի պոեզիայում:
3. Միխալկովի «Քեռի Ստյոպա» պոեմը:
4. Ա. Բարտոն մանկական բանաստեղծ:
5. Բարտոյի «Զվենիգորոդ» պոեմը:
6. Պրիշվինի բնագիտական զրույցներն ու պատմվածքները:
7. Պրիշվինի «Արևի շտեմարանը» հեքիաթ-վիպակը:
8. Պրիշվինի «Ոսկե մարգագետինը»:
9. Շ. Պերրոյի հեքիաթները:
10. Դ. Դեֆոյի «Ռոբինզոն Կրուզո» վեպը (ստեղծման պատմությունը, գեղարվեստական առանձնահատկությունները): Ռոբինզոնի կերպարը:
11. Ջ.Սվիֆտի «Գուլիվերի ճանապարհորդությունը» վեպը, նրա գեղարվեստական առանձնահատկությունները:
12. Գրիմ եղբայրների իրապատում հեքիաթները:
13. Գրիմ եղբայրների հրաշապատում հեքիաթները:
14. Անդերսենը հեքիաթագիր:
15. Սիրո և անձնազոհության թեման Անդերսենի հեքիաթներում:
16. Սոցիալական մոտիվը Անդերսենի հեքիաթներում:
17. Անդերսենի զրույցները:
18. Մարկ Տվենի «Թոմ Սոյերի արկածները» վիպակը: Թոմ Սոյերի կերպարը:
19. Մարկ Տվենի «Հեքլբերի Ֆիննի արկածները» վիպակը: Հեքի կերպարը:

14.4. Գնահատման չափանիշները.

- Տեսական գիտելիքները՝ ժանրերի, տեսական գիտելիքների իմացություն:
- Գործնական աշխատանքները՝ վերլուծելու կարողություն, անգիր հատվածների իմացություն, մշակումների առկայություն (4 հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ):
- Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու ինքնուրույն աշխատանքների առկայություն:

«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝ 011301.00.6 Ընդհանուր մանկավարժություն
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 011301.01.6 Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա
/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ Մանկավարժության բակալավր
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2023

Առկա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՀԼԳ/բ-161 «ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ»**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի,1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	42	Դասախոսություն	24
			Գործնական աշխատանք	18
	Ինքնուրույն	48		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	✓ «Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա» բաժնի երկրորդ կուրսի ուսանողներին «Մանկական գրականություն» առարկային վերաբերող գիտելիքներ հաղորդել, ✓ խորացնել և ընդլայնել ռուս և արտասահմանյան մանկագրության մասին ուսանողների ունեցած ընդհանուր գիտելիքները, ✓ ուսանողներին ծանոթացնել մանկական գրականության զարգացման պատմությանը, ✓ գաղափար տալ մի շարք մանկագիրների կյանքի և ստեղծագործությունների վերաբերյալ, անդրադառնալ նրանց լավագույն գործերին:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* Տվյալ դասընթացն ավարտելուց հետո ուսանողը պետք է ունենա առարկայի վերաբերյալ համապատասխան թեմաներից մշակումներ, գրի առնվազն երկու ռեֆերատ, կարդացած լինի հանձնարարված գեղարվեստական գրականությունը, լիարժեք պատկերացում ունենա հայ, ռուս և արտասահմանյան մանկական գրականության ընթացքի և զարգացման վերաբերյալ, կարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում: Միևնույն ժամանակ ուսանողը պետք է անգիր հատվածներ իմանա հանձնարարված չափածո գործերից, մասնակցած լինի բանավիճային քննարկումներին: *Հմտություն*			

	➢ գրական վերլուծության ենթարկել անհրաժեշտ մանկական երկերը, ➢ անգիր հատվածներ ասել չափածո մանկագրությունից, ➢ զանազանել գրական ժանրերը: *Կարողունակություն* Տիրապետել մանկական գործերի վերլուծության սկզբունքներին ու մեթոդներին, քննարկման մասնակցելու կանոններին:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Մանկական գրականությունն իբրև մատաղ սերնդի դաստիարակության կարևոր միջոց: Մանկական գրականության առարկան և հիմնական առանձնահատկությունները: Թեմա 2. Ժողովրդական բանահյուսության ժանրերը մանկական գրականության մեջ: Հեքիաթ. տեսակներն ու առանձնահատկությունները: Առասպելի և էպոսի օգտագործումը մանկական գրականության մեջ: Էպիկական մանր ժանրեր (առակ, առած, ասացվածք): Շուտասելուկ, հանելուկ, նրանց բնորոշ գծերը: Թեմա 3. Ռուս մանկական գրականության ձևավորումը: Թեմա 4. Կռիլովի առակները և նրանց հայերեն թարգմանությունը: Թեմա 5. Ա. Պուշկինի մանկական ընթերցանության շրջանը մտած բանաստեղծությունները: Պուշկինի հեքիաթները: Թեմա 6. Նեկրասովի «Երկաթուղի» պոեմը: Աշխատավոր մարդկանց կերպարները Նեկրասովի մանկական պոեզիայում: Գեղջուկ մանուկների կերպարները Նեկրասովի բանաստեղծություններում: Թեմա 7. Լ. Տոլստոյի մանկավարժական գործունեությունը: Տոլստոյի մանկական պատմվածքները: Տոլստոյի կենդանական պատմվածքները: «Կովկասի գերին» պատմվածքը: Թեմա 8. Մանկությունից զուրկ աշխատավոր երեխաների պատկերը Չեխովի պատմվածքներում: Չեխովի մանկական գրականության շրջանակը մտած պատմվածքները: Չեխովի կենդանական պատմվածքները: Թեմա 9. Մանկության թեման Մամին-Սիբիրյակի պատմվածքներում: Կենդանական աշխարհի և Ուրալի բնության ճշմարտացի պատկերը Մամին-Սիբիրյակի պատմվածքներում: Մամին-Սիբիրյակը հեքիաթագիր: Թեմա 10. Հայրենասիրության թեման Մարշակի պոեզիայում: Աշխատանքի թեման Մարշակի պոեզիայում: Մարշակի հեքիաթները: Թեմա 11. Ա. Բարտոն մանկական բանաստեղծ: Բարտոյի «Զվենիգորոդ» պոեմը: Թեմա 12. Պրիշվինի բնագիտական զրույցներն ու պատմվածքները: Պրիշվինի «Արևի շտեմարանը» հեքիաթ-վիպակը: Պրիշվինի «Ոսկե մարգագետինը»: Թեմա 12. Շ. Պերրոյի հեքիաթները: Թեմա 13. Դ. Դեֆոյի «Ռոբինզոն Կրուզո» վեպը (ստեղծման պատմությունը, գեղարվեստական առանձնահատկությունները): Ռոբինզոնի կերպարը:

	Թեմա 14. Ջ. Սվիֆտի «Գուլիվերի ճանապարհորդությունը» վեպը, նրա գեղարվեստական առանձնահատկությունները: Թեմա 15. Գրիմ եղբայրների իրապատում հեքիաթները: Գրիմ եղբայրների հրաշապատում հեքիաթները: Թեմա 16. Անդերսենը հեքիաթագիր: Սիրո և անձնազոհության թեման Անդերսենի հեքիաթներում: Սոցիալական մոտիվը Անդերսենի հեքիաթներում: Անդերսենի զրույցները: Թեմա 17. Մարկ Տվենի «Թոմ Սոյերի արկածները» վիպակը: Թոմ Սոյերի կերպարը: Մարկ Տվենի «Հեքլբերի Ֆիննի արկածները» վիպակը: Հեքի կերպարը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գրավոր և բանավոր հարցում, գեղարվեստական նյութի քննարկում, երկու ինքնուրույն աշխատանքների և ընթացիկ ստուգումների գնահատում: Գործնական աշխատանքները՝ վերլուծելու կարողություն, անգիր հատվածների իմացություն, մշակումների առկայություն (4 հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ): Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու ինքնուրույն աշխատանքների առկայություն:
Գրականություն	**Պարտադիր**- Ջ. Ավետիսյան, «Արտասահմանյան գրականություն» Ñîñò. Å.Å. Çóáàðåâà, Ç.Ï. Ïàõîìîâà,Äåòñêàÿ ëèòåðàòóðà ñîñò. Î.Â. Àëåêñååâà, Å.Ï.Áðîíäèñ, Ã.Ï.Ãðîäåíñêèé è äð.,Äåòñêàÿ ëèòåðàòóðà Ի. Կռիլով, Առակներ Ա. Ս. Պուշկին, Հեքիաթներ Ն. Ա. Նեկրասով, «Գեներալ Տոպտիգինը», «Մազայ պապը և նապաստակները», «Քեռի Յակովը», «Երկաթուղին», «Դպրոցականը», «Փոքրիկ գյուղացին» և ուրիշներ Լ. Ն. Տոլստոյ, «Հրդեհ», «Թռիչք», «Շնաձուկ», «Ֆիլիպոկ», «Կորիզ», «Աղջիկը և սունկերը», «Երեք արջ», «Առյուծն ու շնիկը», «Կովկասի գերին» Դ. Ն. Մամին-Սիբիրյակ, «Չարխ պտտողը», «Աշխատավորը», «Եմելյա որսորդը», «Ալյոնուշկայի հեքիաթները» Ա. Պ. Չեխով, «Վանկա», «Քունը տանում է», «Տղաներ», «Սպիտակաճակատը» Ս. Յա. Մարշակ, «Մանուկների համար», «12 ամիսներ» Ս. Վ. Միխալկով, «Քեռի Ստյոպա», բանաստեղծություններ Ա. Բարտո, Բանաստեղծություններ, «Զվենիգորոդ» Ա. Պ. Գայդար, «Չուկը և Գեկը», «Ռազմական գաղտնիք», «Թիմուրը և իր ջոկատը» Մ. Մ. Պրիշվին, «Ոսկե մարգագետին», «Արևի շտեմարանը», «Աղվեսի հաց» Դ. Դեֆո, «Ռոբինզոն Կրուզո» Ջ. Սվիֆտ, «Գուլիվերի ճանապարհորդությունը»

	Շ. Պերրո, «Հեքիաթներ» Գրիմ եղբայրներ, «Հեքիաթներ» Հ. Ք. Անդերսեն, «Հեքիաթներ» Մարկ Տվեն, «Թոմ Սոյերի արկածները», «Հեքլբերի Ֆիննի արկածները» **Լրացուցիչ-** ïîä ðåäàêöèåé Â.Ä. Ðàçîâîé,Ñîâåòñêàÿ äåòñêàÿ ëèòåðàòóðà Ñîñòàâèòåëü À.Â. Äàíîâñêèé,Äåòñêàÿ ëèòåðàòóðà. Õðåñòîìàòèÿ